

Wéber Gábor
**Autóverseny szakszótár
 és értelmező szótár:
 angol–magyar, magyar–angol**
 Szeged: Grimm Kiadó, 2010. [10], 263,
 [15] p.

Egy a világon is egyedülálló kezdeményezés eredményeként jelentette meg a Grimm Kiadó az *Autóverseny szakszótár és értelmező szótár*-t. Szerzője Wéber Gábor autóversenyző, az RTL Klub Forma–1-es közvetítésének szakkomentátora. A 3000 magyar és 3500 angol szócikk, az irányonként 7000 ekvivalens, valamint az 1500 példa és 700 kifejezés célja, hogy minden érdeklődőt és szakembert közelebb vigyen az autósport olykor nehezen megérthető világához.

Wéber Gábor neve leggyakrabban az RTL Klub közvetítéseiben tűnik fel, azt már kevesebben tudják róla, hogy Európa-bajnoki futamgyőztes versenyző, az *F1 Racing magazin* éppen nehézségekkel küzdő magyar kiadásának főszerkesztője, mellesleg autószimulátor-világbajnok. Életútja alapján nem meglepő, hogy Borbás László, az 1992 óta szótárak gondozásával foglalkozó és több díjat magának tudó Grimm Kiadó ügyvezetője pártolta az *Autóverseny szakszótár* kiadását.

A szótár nagyon szép kiadvány; sok-sok képpel, igényes szerkesztéssel és igen jó minőségű papíron került piacra. Az Amber PR/DPPi ügynökségnek és a *Zengő Motorsport*-nak köszönhetően az autóversenyek világát több mint 30 színes kép tárja elénk, melyek között számos soha nem látott felvétel nyugtázza az olvasót. Különlegesség, hogy egyes szériáknál már az idei szezon versenyautói is láthatók.

A szótárban a várakozásnak megfelelően megtalálhatók az autóversenyzés eseményeinek szókincse és kifejezései. 288 oldalon jelennek meg benne az autósport legfontosabb szériáinak a szakszavai. Megtalálhatjuk a Forma–1, a Rally Világbajnokság (WRC), a Túraautó Világbajnokság (WTCC), az Túraautó Versenyzés Nemzeti Szövetsége (NASCAR)

és az USA első számú formautósorozata, az IndyCar szériák kifejezéseit, továbbá a legeredményesebb versenyzők pályafutását is. Érdekesek lehetnek sokak számára a 2010-es NASCAR, WRC, VTCC és Forma–1 pályák helyszínei és fontosabb adatai, melyeket táblázatos formában talál meg az olvasó.

Ilyen jellegű szótárakra nagy szükség van, hiszen sok olyan szót és kifejezést tartalmaznak, melyeket egy idegen nyelven bármilyen jól tudó humán beállítottságú ember még magyarul sem ismer, vagy csak más értelemben használ. Például a *tight* általában 'szoros'-t jelent, de USA szóhasználatban a gépkocsi 'alulkormányozottság'-át is jelenti. Az autós szakszargonban a *tighten* igét egy csavar meghúzásakor használják, de egy szűkülő kanyar esetében is ez a megfelelő szó.

Nézzünk meg néhány példát:

A *suspension* = felfüggesztés, *the suspension* = kerék-felfüggesztés, *the front suspension* = elsőkerék-felfüggesztés.

A *pit* jelentése általában 'gödör'. Az autós életben 'szerelőakna', 'bokszt utca' jeletése is lehet, a *pit* (ige) jelentése pedig 'behajtani a bokszt utcába'.

A *plug* általában mint 'dugó' vagy 'elektromos csatlakozó' ismert. Az autóban a *spark plug* a 'gyújtógyertya' megnevezése, míg a műhelyben az *oil plug* kifejezést az 'olajleeresztő csavar' megnevezéseként használják. A *paddock* a köznapiban ember számára a 'rét' fogalmát jeleníti meg, míg az autóverseny világában a 'bokszt utca hátsó részé'-t jelenti.

Sorolhatnánk még az autós szavak számtalan meglepő jelentését, melyeket mindig csak a megfelelő szövegkörnyezetben lehet igazán értelmezni.

A fenti példák is igazolják, hogy a műszaki szövegek megértéséhez, illetve fordításához rendkívül fontos, hogy az adott terület szaknyelvét ismerjük, illetve használjuk. Ellenkező esetben értelmetlen szöveget kapunk, vagy a fordítás neveltség tárgyává válik. Rendkívül sok félreértés származhat akár csak egyetlen berendezés vagy egy autó használati kézikönyvének szakszerűtlen fordítása

esetén. Ezért fontosnak tartanám, hogy a forgalomban lévő autós szakszótárakat és oktatóanyagokat széles körben elterjesszék a szakközépiskolákban, főiskolákon és egyetemeken. Nagyon nagy jelentőségű volna, ha kimondottan autós szakfordítást is tanulhatnának azok a hallgatók, akik műszaki fordítással, újságírással stb. szeretnének az életben boldogulni. A fentiekhez segítség lehet a Maróti Könyvkiadó gondozásában megjelenő *Gépjárműtechnikai nyelvkönyv* sorozat.¹

Kiknek ajánlott az *Autóverseny szakszótár*? Mindenkinek, akit az autóversenyzés és az autótechnika érdekel, vagy akinek a munkája során erre szüksége lehet.

Szótárt írni nem könnyű (ezt magam is bizonyíthatom, mert ezt a „könnyelműséget” én is elköttem az angol–magyar, magyar–angol autós szakszótárral)². Meg kell gondolni, hogy milyen célra készül a szótár, kik lehetnek a használói. Nem szabad sok olyan szóval megtölteni, melyek más szótárakban is megtalálhatók. Az *Autóverseny szakszótár* teljesíti ezt a kívánalmat: a lényegre tör, olyan szavakat és kifejezéseket tartalmaz, melyek a fő témához, az autózáshoz kötődnek. Egy ilyen jellegű szótár létrehozójának sokszor nyelvújítónak kell lennie, mivel sok szó és kifejezés magyar megfelelőjét neki kell megalkotnia. Sajnos, elterjedt az a gyakorlat, hogy magyar megfelelő hiányában sokan az angol vagy „magyarosított” angol kifejezéseket használják.

Az *Autóverseny szakszótár* véleményem szerint elérte célját. Valóban úttörő a szakterületén, és jó szívvel tudom mindenkinek ajánlani annak érdekében, hogy magyarul beszéljünk és pontosan tudjuk értelmezni a szakkifejezéseket.

Elek Péter

¹ A Maróti Könyvkereskedés honlapja szerint az angol és a német nyelvkönyv jelent már meg (a keresés dátuma 2010-10-09). – *A szerk.*

² Elek Péter (összeáll., ford.): *Angol–magyar, magyar–angol autó-műszaki szótár = English–Hungarian, Hungarian–English automotive technical dictionary*. Budapest: ESG Kft, 1996. 130+140 p.

Illés Katalin – Medgyesi Anna (összeáll.);

Kováts András – Vámos Ágnes (átdolg.)

A migráns gyerekek oktatása. Kézikönyv pedagógusoknak

Budapest: Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület, 2009. 54 p.

Az elmúlt évtizedekben egyre több bevándorló telepedett le Magyarországon. A családdal érkezőknek gyerekeiket be kell juttatniuk a közoktatásba: információhoz kell jutniuk a lehetőségek felől, fel kell venniük a kapcsolatot az intézményekkel, meg kell értetniük magukat a beiratkozásnál. A folyamat elindul, a gyerekek megkezdik tanulmányaikat. Ettől a pillanattól kezdve a labda a pedagógusoknál és az iskolánál van, a felmerülő kérdéseket már nekik kell megoldaniuk. Jelen kiadvány az iskolavezetésnek, a tanároknak és a tanítóknak kíván segítséget nyújtani a rájuk bízott migráns gyerekekkel való foglalkozásban.

A kiadvány első változata az *Európai Unió Európai Integrációs Alapjának* támogatásával készült. A szerzők, Illés Katalin és Medgyesi Anna a témában Magyarországon talán a legtöbb tapasztalattal bíró *Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület* munkatársai. Az átdolgozás is az *Európai Integrációs Alap* anyagi támogatásával történt; ezt ketten végezték: Kováts András, aki ugyanennek a szervezetnek a vezetője, valamint Vámos Ágnes, aki a kétnyelvű oktatás elismert szakembere, az ELTE Neveléstudományi Doktori Iskolának az oktatója.

A kézikönyv a rövid bevezető után általánosságban ír a migrációról. A jogszabályi háttérrel soroló rész tartalmazza a migrációval kapcsolatos főbb nemzetközi és magyar jogszabályokat, majd a tankötelezettségre vonatkozó törvényt ismerteti. Ezt követően áttekintést ad a migráns oktatás elmúlt két évtizedének alakulásáról: részletesen bemutatja a romániai bevándorlók és a jugoszláv válság hatására Magyarországra érkezők helyzetét; majd a „más menekülők” fejezetben kitér az egyéb európai, illetve az